Lietas Nr. 133061315
Lietas arhīva Nr. 104AA-0388-16/7

LĒMUMS
Rīgā 2016.gada 21.aprīlī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese referente S.Kalniņa,
tiesneši J.Stukāns, T.Broda

sakarā ar Valsts ieņēmumu dienesta iesniegto apelācijas sūdzību, izskatīja rakstveida procesā Rīgā, Abrenes ielā 3, administratīvā pārkāpuma lietu, kurā ar Rīgas rajona tiesas 2016.gada 2.februāra spriedumu atcelts Valsts ieņēmumu dienesta 2015.gada 24.jūlija lēmums Nr.22.11/L-29985 un izbeigta administratīvā lietvedība.

Iepazinusies ar apelācijas sūdzības motīviem un administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

k o n s t a t ē j a

2014.gada 24.novembrī VID Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Jēkabpils nodaļas galvenā nodokļu inspektore sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.BS002845 /pers. E/ par konstatēto administratīvo pārkāpumu:

2014.gada 18.septembrī nosūtīts brīdinājums Nr.4.1.3.2-4/11948 par maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu un par nodokļu parādu saskaņā ar Maksātnespējas likuma 60.panta trešo daļu, vienlaicīgi brīdinot par atbildību maksātnespējas pieteikumu nesniegšanas gadījumā. Brīdinājums nosūtīts uz SIA "/Nosaukums/" juridisko adresi /adrese/. /pers. E/ brīdinājumu par maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu ir saņēmusi. SIA "/Nosaukums/" pastāv Maksātnespējas likuma 57.panta 5.punktā paredzētā maksātnespējas pazīme, tās amatpersona nav panākusi vienošanos ar nodokļu administrācijas amatpersonām par nokavēto nodokļu parādu 28618,24 *euro* samaksu budžetā. Ir pārkāpta Maksātnespējas likuma 60.panta trešā daļa un 57.panta 5.punkts. /pers. E/ ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu, kurš paredzēts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk arī-LAPK) 166.^{35}pantā.

Ar VID Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Jēkabpils nodaļas vadītājas V.Umbraško 2015.gada 9.janvāra lēmumu Nr.F14G/BS002845 /pers. E/ tika saukta pie administratīvās atbildības par LAPK 166.^{35}pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, piemērojot pārkāpējai administratīvo naudas sodu 280 *euro* un atņemot tiesības /pers. E/ ieņemt personālsabiedrības lietveža, personālsabiedrību pārstāvēt tiesīgā biedra, kapitālsabiedrības valdes locekļa, kapitālsabiedrības padomes locekļa, prokūrista, parastā komercpilnvarnieka, pārstāvja filiālē, komercsabiedrības likvidatora, sabiedrības kontroliera, revidenta amatus uz vienu gadu.

Par minēto lēmumu /pers. E/ iesniedza sūdzību Valsts ieņēmumu dienestā.

Ar 2015.gada 24.jūlija Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora p.i. K.Čerņecka lēmumu Nr.22.11/L-29985 atstāts negrozīts VID Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Jēkabpils nodaļas vadītājas V.Umbraško 2015.gada 9.janvāra lēmums Nr.F14G/BS002845, bet /pers. E/ sūdzība noraidīta.

Par minēto lēmumu /pers. E/ iesniedza sūdzību Rīgas rajona tiesā.

Ar Rīgas rajona tiesas 2016.gada 2.februāra spriedumu atcelts Valsts ieņēmumu dienesta 2015.gada 24.jūlija lēmums Nr.22.11/L-29985 un izbeigta administratīvā lietvedība.

Tiesa atzina, ka sūdzības iesniedzējas arguments par to, ka administratīvā lietvedība uzsākta pēc noilguma iestāšanās nav pamatots.

Tiesa secināja, ka iestāde savā lēmumā pamatoti norādījusi, ka atbilstoši LAPK 37.pantam lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā var uzsākt ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā no pārkāpuma izdarīšana dienas, bet ja pārkāpums ir ilgstošs no pārkāpuma pārtraukšanas dienas.

Tiesa pievienojās iestādes lēmumā konstatētajam, ka uz 2014.gada 17.septembri SIA "/Nosaukums/" ir nokavētie nodokļu maksājumi valsts budžetam 27 993,37 *euro*, 2014.gada 18.septembrī uz SIA "/Nosaukums/" juridisko adresi /adrese/ nosūtīja brīdinājumu Nr.4.1.2.2-4/11948 par maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu. Brīdinājumā norādīts, ka SIA "/Nosaukums/" ir saskatāmas maksātnespējas pazīmes un saskaņā ar Maksātnespējas likuma 60.panta trešo daļu parādniekam, ja tas nespēj nomaksāt valsts budžetā nodokļu parādu, ir pienākums iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu Jēkabpils rajona tiesā. Vienlaikus minētajā brīdinājumā norādīts, ka par maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšanu LAPK 166.^{35}pantā ir paredzēta administratīvā atbildība.

Tādējādi, konstatējot, ka ir izveidojies nodokļu parāds, parādniekam bija pienākums to nomaksāt, vai panākt vienošanos ar VID par nodokļu parāda nomaksu, vai iesniegt tiesā pieteikumu par maksātnespējas procesa uzsākšanu atbilstoši Maksātnespējas likuma 60.panta trešajai daļai. Tieši komercsabiedrības vadītājs ir atbildīgs par Maksātnespējas likuma 60.panta trešajā daļā paredzētā pienākuma izpildi.

Administratīvais sods /pers. E/ piemērots par maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšanu nevis par SIA "/Nosaukums/" izveidojušos nodokļu parādu.

Tiesa secināja, ka 2014.gada 23.oktobrī, konstatējot, ka SIA "/Nosaukums/" nav iesniegusi maksātnespējas pieteikumu tiesā un nav nomaksājusi izveidojušos parādu, vai panākusi vienošanos ar VID par nodokļu parāda nomaksu, VID Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes amatpersonas pieņēma lēmumu uzsākt administratīvā pārkāpuma lietvedību, ievērojot LAPK 37.panta prasības.

Tiesa pievienojās iestādes lēmumā noradītajai atsaucei uz tiesu praksi, ka jebkurš termiņa pārkāpums nav pamats, lai izbeigtu administratīvā pārkāpuma lietu, tādējādi atbrīvojot personu no administratīvās atbildības. Tomēr šī procesuālā pārkāpuma nozīme un ietekme uz lēmuma tiesiskumu jāizvērtē katrā konkrētā lietā atsevišķi (*2007.gada 22.februāra spriedums lietā Nr.SKA-52 12.punkts, 2008.gada 29.maija spriedums lietā Nr.SKA-218/2008 10.punkts*).

Tiesa atzina par pamatotu iestādes lēmumā norādīto, ka LAPK 270.panta pirmajā daļā noteiktā termiņa pārkāpums (astoņas dienas) pats par sevi nevar būt pamats VID Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Jēkabpils nodaļas vadītājas V.Umbraško 2015.gada 9.janvāra lēmuma Nr.F14G/BS002845 atcelšanai un lietvedības izbeigšanai administratīvā pārkāpuma lietā.

Tiesa piekrita iestādes lēmumā norādītajam, ka informācija par administratīvās lietvedības uzsākšanu /pers. E/ tika nosūtīta 2014.gada 23.oktobrī ar vēstuli Nr.4.1.3.2-4/12933 par ierašanos uz administratīvā protokola sastādīšanu un šajā daļā nav pamata uzskatīt, ka nav ievērotas /pers. E/ tiesības,

kas paredzētas administratīvā pārkāpuma lietvedības ietvaros.

Vienlaicīgi tiesa atzina par pamatotu sūdzības iesniedzējas argumentu, ka iestāde, izskatot sūdzību, nav ievērojusi LAPK 286.pantā noteiktos termiņus.

Tiesa secināja, ka sūdzības izskatīšana iestādē ilgusi 5,5 mēnešus.

Iestāde nav sniegusi informāciju, saistībā ar apstākļiem, kuru dēļ sūdzības izskatīšana un lēmuma pieņemšana ir aizkavējusies.

Tiesa atzina, ka konkrētajā gadījumā ir pieļauta neattaisnota vilcināšanās, kā rezultātā ir pārkāptas sūdzības iesniedzējas tiesības uz lietas izskatīšanu saprātīgā termiņā.

Tiesa minēto pārkāpumu atzina par būtisku, kā rezultātā atcēla iestādes lēmumu kā nelikumīgu un nepamatotu, un izbeidza administratīvo lietvedību.

Valsts ieņēmumu dienests iesniedza sūdzību par Rīgas rajona tiesas 2016.gada 2.februāra spriedumu, kurā lūdz atcelt Rīgas rajona tiesas 2016.gada 2.februāra spriedumu.

Norāda uz LAPK 270.panta pirmajā daļā noteikto, ka lietas par administratīvajiem pārkāpumiem izskata 30 dienu laikā pēc tam, kad iestāde, kas kompetenta izskatīt lietu, saņēmusi protokolu par administratīvo pārkāpumu un citus lietas materiālus. Saskaņā ar LAPK 270.panta otro daļu ja objektīvu iemeslu dēļ šā panta pirmajā daļā noteikto termiņu nav iespējams ievērot, institūcija (amatpersona), kas kompetenta izskatīt administratīvā pārkāpuma lietu, var pagarināt šo termiņu, bet ne ilgāk par 30 dienām, par to paziņojot lietas dalībniekiem.

Administratīvā pārkāpuma lieta tika izskatīta un lēmums par /pers. E/ saukšanu pie administratīvās atbildības tika pieņemts 2015.gada 9.janvārī. Minētais lēmums ierakstītā pasta sūtījumā tika nosūtīts uz /pers. E/ deklarēto dzīvesvietu.

2015.gada 2.februārī VID tika saņemta /pers. E/ sūdzība par VID Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Jēkabpils nodaļas vadītājas 2015.gada 9.janvāra lēmumu Nr.F14G/BS 002845.

LAPK 286.pantā noteikts, ka sūdzību vai protestu par administratīvā pārkāpuma lietā pieņemto lēmumu augstāka iestāde izskata rakstveida procesā 30 dienu laikā pēc sūdzības vai protesta saņemšanas [..]. Augstāka iestāde, izskatot sūdzību vai protestu par lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā, pārbauda pieņemtā lēmuma likumību un pamatotību.

LAPK 285.panta noteikts, ka sūdzības iesniegšana aptur lēmuma par administratīvā soda uzlikšanu izpildi līdz sūdzības izskatīšanai [..].

VID norāda, ka 2015.gada 25.maijā, izmantojot elektroniskās deklarēšanas sistēmu, /pers. E/ VID nosūtīja paziņojumu, kurā tika norādīts, ka /pers. E/ sūdzība VID ir saņemta, taču, ņemot vērā darbinieku noslodzi un nepieciešamību izskatīt visus lietas apstākļus, minētā sūdzība atrodas izskatīšanas stadijā un tā tiks izskatīta pēc iespējas īsākā laikā. Tāpat tika norādīts, ka saskaņā ar LAPK 285.panta pirmo daļu sūdzības iesniegšana aptur lēmuma par administratīvā soda uzlikšanu izpildi līdz sūdzības izskatīšanai.

No iepriekš minētā izriet, ka VID /pers. E/ informēja par sūdzības izskatīšanas gaitu, norādot, ka sūdzība atrodas izskatīšanas stadijā un šajā laikā uzliktā administratīvā soda izpilde nenotiek, tādā veidā sūdzības iesniedzējai radot paļāvību, ka viņas tiesības un tiesiskās intereses netiek pārkāptas. Ar iestādes rīcību netika nepamatoti novilcināta jautājuma izlemšana.

Iestāde uzskata, ka tā kā administratīvā pārkāpuma lietā pieņemtā lēmuma izpilde tika apturēta līdz sūdzības izskatīšanai, līdz ar to LAPK 286.pantā noteiktā termiņa neievērošana nepasliktināja pie administratīvās atbildības sauktās personas tiesisko un faktisko situāciju, bet gan gluži pretēji, deva personai laiku, lai sadabūtu naudas līdzekļus administratīvā soda labprātīgai izpildei.

Tālāk norāda, ka administratīvo tiesu judikatūrā norādīts, ka procesuālo tiesību normu pārkāpums ir jāvērtē atkarībā no tā ietekmes uz galīgo lēmumu un attiecībā uz privātpersonu procesuālais pārkāpums kļūst tiesiski nozīmīgs tikai tad, kad tas ietekmēja, vai varēja ietekmēt administratīvā akta saturu (*Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 17.augusta spriedums lietā Nr.SKA-386/2006 7. un 8.punkts*).

Augstākās tiesas ieskatā, procesuālo termiņu ievērošana nav pašmērķis (*Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2005.gada 22.novembra spriedums lietā Nr.SKA-374/2005*).

Arī vispārējās jurisdikcijas tiesa ir norādījusi, ka LAPK 286.pantā reglamentēto termiņu neievērošana nav atzīstama par tik būtisku pārkāpumu, ka tas būtu par pamatu administratīvā pārkāpuma lietvedības izbeigšanai (*Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2014.gada 3.novembra spriedums lietā Nr.117030013, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2014.gada 3.novembra spriedums lietā Nr.128011614*) un šāds procesuāls pārkāpums neietekmē lēmuma pamatotību un likumību (*Kuldīgas rajona tiesas 2014.gada 25.jūlija spriedums lietā Nr.119003414*).

Konkrētajā gadījumā sūdzības izskatīšanas termiņa nokavējums ir uzskatāms par tādu, kas nekādi nevarēja ietekmēt VID ģenerāldirektora p.i. K.Čerņecka 2015.gada 24.jūlija lēmumu Nr.22.11/L-29985 pēc satura, jo konkrētajā gadījumā nav redzama cēloņsakarība starp iespējamo procesuālo pārkāpumu un citāda lēmuma iespējamību.

Sūdzības par VID Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Jēkabpils nodaļas vadītājas 2015.gada 9.janvāa lēmumu Nr.F14G/BS 002845 par saukšanu pie administratīvās atbildības izskatīšanas tiesiskās sekas būtu tādas pašas arī, ja VID ģenerāldirektora p.i. K.Čerņecka 2015.gada 24.jūlija lēmums Nr.22.11/L-29985 tiktu pieņemts, ievērojot LAPK 286.pantā noteikto 30 dienu termiņu tā pieņemšanai. Turklāt ar VID ģenerāldirektora p.i. K.Čerņecka 2015.gada 24.jūlija lēmumu Nr.22.11/L-29985 /pers. E/ netika saukta pie administratīvās atbildības, bet gan ar minēto lēmumu tika izskatīta /pers. E/ sūdzība par 2015.gada 9.janvāra lēmumu Nr.F14G/BS 002845 par saukšanu pie administratīvās atbildības un vērtēts lēmuma tiesiskums.

Uzskata, ka būtisks personas tiesību aizskārumu varētu būt gadījumā, ja nokavējuma periodā būtu izmainījušies (atkrituši) faktiskie apstākļi, kas bija par pamatu lēmuma par saukšanu pie administratīvās atbildības, pieņemšanai, vai būtu nepareizi konstatēti faktiskie apstākļi.

Norāda, ka izskatāmajā gadījumā šādi apstākļi nav konstatējami. Faktiskie apstākļi lietā ir konstatēti un novērtēti juridiski pareizi, kā arī tiesību normas, kas nosaka noteiktajos faktiskajos apstākļos pieņemt noteikta satura lēmumu, piemērotas pareizi.

Ņemot vērā minēto un lietas materiālus, uzskata, ka normatīvajos aktos noteiktā termiņa neievērošana, pieņemot VID ģenerāldirektora p.i. K.Čerņecka 2015.gada 24.jūlija lēmumu Nr.22.11/L-29985, tā saturu nav ietekmējusi.

Norāda, ka ir jānošķir LAPK 37.pantā noteiktie administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanas un soda piemērošanas termiņi no LAPK 286.pantā noteiktā sūdzības izskatīšanas termiņa. Pamatojoties uz LAPK 239.pantu, LAPK 37.pantā noteikto termiņu neievērošana ir apstāklis, kas nepieļauj lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā. Tomēr par tādu nav atzīstama LAPK 286.pantā noteiktā termiņa neievērošana.

Pārbaudījusi administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, izvērtējusi pārsūdzētā sprieduma pamatojumu, apelācijas sūdzībā minētos argumentus, tiesas kolēģija atzīst, ka apelācijas sūdzība ir apmierināma un pirmās instances tiesas tiesneses spriedums ir atceļams.

Pirmās instances tiesa izbeidzot administratīvā pārkāpuma lietvedību, norādīja, ka VID ir pārkāpis LAPK 286.pantā noteikto termiņu sūdzības izskatīšanai, neattaisnoti novilcinājis lietas izskatīšanu, nepaziņojot par sūdzības izskatīšanas un lēmuma pieņemšanas aizkavēšanās iemesliem, tādējādi pārkāpjot /pers. E/ tiesības uz lietas izskatīšanu saprātīgā termiņā.

No lietas materiāliem redzams, ka VID 2015.gada 25.maijā, izmantojot elektroniskās deklarēšanas sistēmu, /pers. E/ nosūtīja paziņojumu, kurā tika norādīts, ka /pers. E/ sūdzība VID ir saņemta, taču, ņemot vērā darbinieku noslodzi un nepieciešamību izskatīt visus lietas apstākļus, minētā sūdzība

atrodas izskatīšanas stadijā un tā tiks izskatīta pēc iespējas īsākā laikā. Kā arī informēja, ka saskaņā ar LAPK 285.panta pirmo daļu sūdzības iesniegšana aptur lēmuma par administratīvā soda uzlikšanu izpildi līdz sūdzības izskatīšanai (lietas 28.lapa).

Tādējādi pirmās instances tiesas spriedumā norādītais, ka iestāde nav sniegusi informāciju, saistībā ar apstākļiem, kuru dēļ sūdzības izskatīšana un lēmuma pieņemšana ir aizkavējusies, neatbilst lietas materiālos esošajām ziņām, ka VID ir informējis /pers. E/ par sūdzības izskatīšanas aizkavēšanos un lēmuma par administratīvā soda uzlikšanas izpildes apturēšanu līdz sūdzības izskatīšanai.

No lietas materiāliem redzams, ka /pers. E/ sūdzība par VID Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Jēkabpils nodaļas vadītājas 2015.gada 9.janvāra lēmumu Nr.F14G/BS002845, ar kuru /pers. E/ tika saukta pie administratīvās atbildības, Valsts ieņēmumu dienestā tika saņemta 2015.gada 2.februārī, un lēmums par iesniegto sūdzību Valsts ieņēmumu dienestā tika pieņemts 2015.gada 24.jūlijā, līdz ar to Valsts ieņēmumu dienests pieļāva termiņa nokavējumu lēmuma pieņemšanai vairāk kā par 5 mēnešiem.

Tiesas kolēģija pievienojas apelācijas sūdzībā norādītajam, ka ir nošķirami LAPK 37.pantā noteiktie administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanas un soda piemērošanas termiņi, kas to neievērošanas gadījumā ir pamats lietvedības izbeigšanai, no LAPK 286.pantā noteiktā sūdzības izskatīšanas termiņa.

LAPK 286.pantā noteiktā termiņa sūdzības izskatīšanai augstākā iestādē neievērošana, nav pamats administratīvā pārkāpuma lietas izbeigšanai.

Tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesas konstatētais procesuālais pārkāpums – sūdzības izskatīšanas iestādē termiņa pārkāpums nav atzīstams par būtisku uz kā pamata iestādes lēmums būtu atzīstams par nelikumīgu un nepamatotu un būtu izbeidzama administratīvā pārkāpuma lietvedība.

Pirmās instances tiesa spriedumā ir vērtējusi iestādes lēmuma motivāciju (sprieduma 4.-5.lapa), ka ir pierādīta /pers. E/ vaina administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, ko tiesas kolēģija atzīst par pareizu.

Pamatojoties uz iepriekš minēto un saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[21], 289.[22] pantu, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

Atcelt Rīgas rajona tiesas 2016.gada 2.februāra spriedumu un atstāt spēkā Valsts ieņēmuma dienesta 2015.gada 24.jūlija lēmumu Nr.22.11/L-29985 (administratīvā pārkāpuma protokols Nr.BS002845).

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesnese referente /personiskais paraksts/ S.Kalniņa
Tiesneši /personiskais paraksts/ J.Stukāns
/personiskais paraksts/ T.Broda